

Závěrečná zpráva Akreditační komise o hodnocení doktorských studijních programů na Ústavu soudního inženýrství Vysokého učení technického v Brně

listopad 2012

O hodnocení doktorských studijních programů rozhodla Akreditační komise (dále jen AK) v souladu s § 84 odst. 1 písm. a) zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách) na svém zasedání 22. – 24. listopadu 2010. Pro hodnocení doktorských studijních programů na Ústavu soudního inženýrství Vysokého učení technického v Brně (dále jen ÚSI) AK jmenovala účelovou pracovní skupinu (dále jen ÚPS) ve složení:

prof. Ing. Jan Uhlíř, CSc., předseda, prof. Ing. Jaromír Příhoda, CSc., prof. Ing. Zdeněk Bittnar, DrSc., prof. Ing. Petr Louda, CSc., Ing. Jiří Náprstek, DrSc., prof. Dr. Ing. Miroslav Pokorný, prof. Ing. Václav Přenosil, CSc., prof. Ing. Jaromír Příhoda, CSc. prof. Ing. Milan Růžička, CSc., prof. Ing. Václav Sklenička, DrSc. a prof. Ing. Zbyněk Škvor, CSc.

AK měla pro hodnocení následující podklady:

- sebehodnotící zprávu a dalších materiály zpracované a předložené ÚSI,
- informace přístupné na webových stránkách
- poznatky získané návštěvou ÚSI dne 30. 10. 2012.

Za ÚPS se jednání zúčastnili: prof. Ing. Jan Uhlíř, CSc., prof. Ing. Zdeněk Bittnar, DrSc., prof. Ing. Petr Louda, CSc. a Ing. Jiří Náprstek, DrSc.

Za vedení ÚSI se jednání zúčastnili:

JUDr. Miroslav Kledus, zastupující ředitel, doc. Ing. Robert Kledus, Ph.D., tajemník pro studijní záležitosti, Ing. Bc. Marek Semela, Ph.D., tajemník pro tvůrčí rozvoj a prof. Ing. Albert Bradáč, DrSc., garant studijního programu a předseda oborové rady.

Vědecká profilace pracoviště: strategie tematických priorit – granty

Zpráva uvádí mezi vědeckými projekty témata zadaná podnikatelskými subjekty, a to převážně v oblasti bezpečnosti a nehodovosti v silničním provozu.

Odbornou činnost prezentuje jako specificky orientovanou na soudní znalecké posudky.

Studijní program, obor studia, počty studentů a absolventů

Studijní program		Obor	Akreditace
Soudní inženýrství	4	Soudní inženýrství	30. 4. 2016

Studijní program	Obor	Počet studentů			
		za 5 let		současných	
		celkem	absolventů	prezenčních	kombinovaných
Soudní inženýrství	Soudní inženýrství	175	10	74	52

Garant oboru prof. Ing. Albert Bradáč, DrSc., publikuje v oblasti oceňování nemovitostí ve specializovaných převážně lokálních médiích, je spoluautorem publikace v USA, uvádí 6 zahraničních citací. Je autorem základních učebnic soudního inženýrství, oceňování nemovitostí a analýzy silničních nehod. Je šéfredaktorem časopisu Soudní inženýrství, vedeného v seznamu RVVI, jediného veřejně dostupného časopisu pro soudní znalce technických a ekonomických oborů, vydávaného VUT v Brně.

Garanti a školitelé

Školitelé, jejichž mateřským pracovištěm je ÚSI, tvoří odborně homogenní společnost. Základ jejich praxe většinou tvoří vědecká a pedagogická práce na akademickém pracovišti a do ÚSI patrně vstoupili spíše příležitostně. Jejich publikační činnost je velmi nízká a téměř výhradně v češtině. Působí poněkud neobvykle, vykazuje-li takový pracovník mnoho zahraničních citací. Tuto praxi potom přenáší i na studenty.

Extenzivní rozvoj studijního programu dovedl pracoviště do situace, kdy jsou školitelé přetížení mnohdy více než deseti doktorandy. Navíc jsou pověřováni vedením doktorandů nehabilitovaní učitelé, rovněž zatížení velkým počtem studentů.

Kvalita výzkumné práce – odborné výsledky

Kvalita výzkumné práce se posuzuje obtížně. Publikační činnost je spíše okrajová, téměř nic v angličtině, a tedy v cizině. Nejsou však patrné ani jiné výstupy, ve kterých jsou obvykle silné technické a ekonomické obory (patenty, užité vzory, software, oborové databáze, inovace v řízení procesů, atd.).

Disertace

Tématika disertací je velmi roztržštěná. Sahá od experimentální fyziky, přes ekonomii až po legislativu. Těžko lze očekávat, že ÚSI bude někdy disponovat tak obrovským týmem školitelů pokrývajících všechny tyto oblasti. Většinu témat zajišťují externisté zapojení jinak v příslušných studijních programech na svých mateřských fakultách. Je otázka, zda pro tyto doktorandy by nebylo lepší prostředí přímo na těchto fakultách, kde by se ocitli ve větší konkurenci a zároveň měli možnost širší inspirace ve studovaném oboru.

Mnohá témata disertací nepůsobí příliš přesvědčivě, že patří do oblasti skutečně vědecké práce a nikoli do kategorie prováděcích předpisů některých zákonů a různých vyhlášek, popř. ministerských vyhodnocení některých procesů. Práce je to jistě namáhavá a užitečná, nicméně bez zřetelných znaků práce vědecké.

Při všech výhradách k RIV, samostatný obor soudního inženýrství neexistuje. Je to patrně logické, neboť by musel zahrnovat veškerý odborný život na světě. Dva obory, o kterých hovoří ÚSI, jsou jen malým segmentem toho, co by muselo do soudního inženýrství takto pojatého spadat.

Obhajoby

Obhájených deset prací představuje metodické stati určené pro soudní znalce, povětšinou založené na standardních inženýrských znalostech. Obhajoby proběhly v souladu s pravidly pro udělování doktorských titulů. Oponenti nevyslovili pochybnosti o disertabilitě témat tak, jak je vyslovuje AK.

Mobilita studentů

Mobilita se opírá většinou o obecné programy MŠMT a dalších institucí a směřuje tedy spíše k náhodným pobytům spíše pozorovatelského než aktivního typu. Mezi pracovníky ÚSI nejsou patrné např. společné publikace s pracovníky navštívených institucí.

Dokumentace k DSO

Dokumentace je vedena v souladu se zákonem a nevykazuje žádné nedostatky ani pochybnosti o regulérním administrování studia.

Studijní řád

Studijní řád má standardní podobu. Studenti jsou každoročně hodnoceni.

Organizace a průběh studia

Rozdíl mezi počtem přijatých a současných studentů a počtem absolventů je mimořádný.

Závěry

Ústav soudního inženýrství předložil kvalitně zpracovanou hodnotící zprávu. Na základě provedeného hodnocení dospěla AK k následujícím závěrům:

Silné stránky: navazují na personální, organizační a datové napojení ÚSI na stavební fakultu a další fakulty VUT a na orgány státní správy a soudní moci. Poukazují na zavedené procesy výchovy soudních znalců v různých oborech na úrovni magisterského studia.

Slabé stránky: malý počet pracovníků zejména těch, kteří se věnují doktorandskému studiu, obecně nízké zapojení ÚSI do skutečné vědecké a výzkumné práce, chybějící přístrojová výbava, vnější nepříznivé podmínky financování.

Potenciál skutečné vlastní vědecké činnosti, která je natolik významná a zřetelně profilovaná, že má smysl její výsledky učinit náplní dlouhodobě existujícího studijního programu, je velmi malý. ÚSI nepochybně používá řadu výsledků vědeckého výzkumu z nejrůznějších oborů ke své činnosti, ukazuje se však, že zřejmě nelze pokládat soudní inženýrství za samostatný vědecký obor. Podobných oborů lidské činnosti je řada. To nevyklučuje účast odborníků ústavu v jiných studijních oborech, např. na stavební, strojní a jiných fakultách. Studijní program Stavební inženýrství to ostatně názorně dokazuje.

Doporučení pro vedení vysoké školy a ÚSI

Podrobit náročné kontrole disertabilitu zpracovávaných témat.

Doktorandy řešící závažné technické problémy převést na odborné fakulty do náročného vědeckého prostředí a omezit tak jejich rozptylování při vypracovávání znaleckých posudků.

Je třeba připomenout, že akreditace je udělena vysoké škole a zodpovědnost za vědecký profil programu by měla nést kromě rady ÚSI také vědecká rada univerzity.

Závěry k akreditaci studijních programů:

AK vzhledem ke zjištěným závažným nedostatkům v uskutečňování doktorského studijního programu *Soudní inženýrství* se studijním oborem *Soudní inženýrství* navrhuje podle § 85 odst. 2 písm. a) zákona o vysokých školách omezení akreditace spočívající v zákazu přijímat ke studiu další uchazeče.

Zdůvodnění: Témata řešených disertačních prací neodpovídají deklarovanému profilu absolventa a výrazně interferují s tématy řešenými na Fakultě stavební a Fakultě strojního inženýrství. Vysoký počet současných doktorandů ukazuje na inflaci témat, která jsou mnohdy nedostatečně disertabilní (postrádají odpovídající výzkumný potenciál). Při tak vysokém počtu doktorských studentů není pracoviště schopné zajistit jejich kvalitní školení a zapojení do výzkumné činnosti ústavu, která prakticky neexistuje. Publikační činnost je spíše okrajová, téměř žádné výstupy v angličtině, a tedy v cizině. Nejsou však patrné ani jiné výstupy, ve kterých jsou obvykle silné technické a ekonomické obory (patenty, užité vzory, software, oborové databáze, inovace v řízení procesů atd.) Extenzivní rozvoj studijního programu dovedl pracoviště do situace, kdy jsou školitelé přetížení mnohdy více než deseti doktorandy.

Navíc jsou pověřováni vedením doktorandů nehabilitovaní učitelé, rovněž zatíženi velkým počtem studentů. Řadu prací vedou na ÚSI školitelé, kteří jsou kmenovými učiteli na fakultách a nepodílejí se na eventuálním výzkumu na ÚSI.